

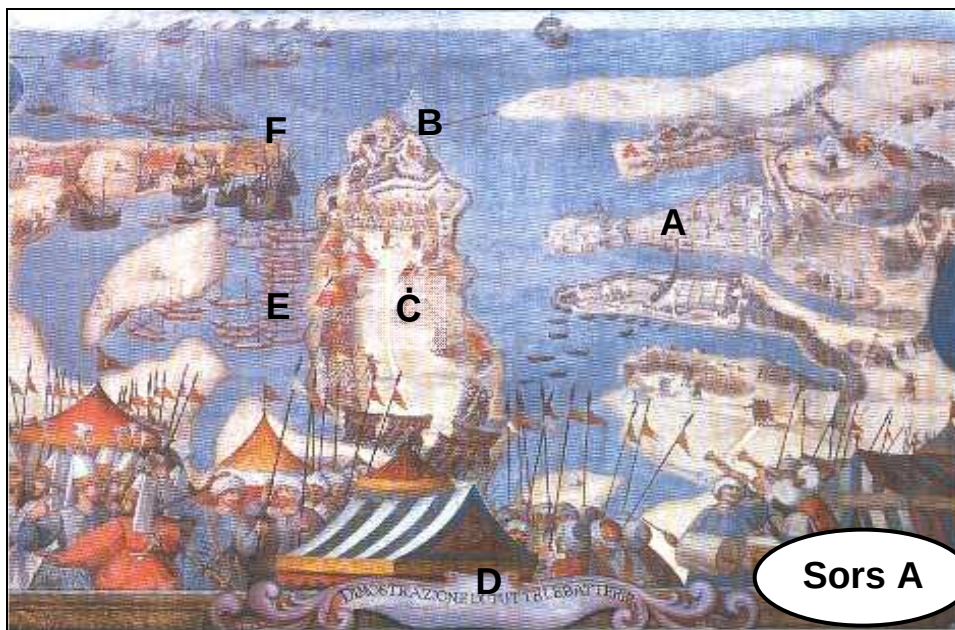
IT-TIELET SENA L-ISTORJA (OPTION) IL- HIN: SIEGHA U NOFS

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

L-ISTORJA TA' MALTA

1. Hares sewwa lejn is-sors u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwaru.

1.1 Is-sors jittratta l-ġrajja tal- _____ li kien fis-sena _____ (1556, 1565, 1665, 1656). (2)

1.2 Qabbel l-ittri A, B, Ċ, D, E, F mill-mappa ma' dawn is-sentenzi. (6)

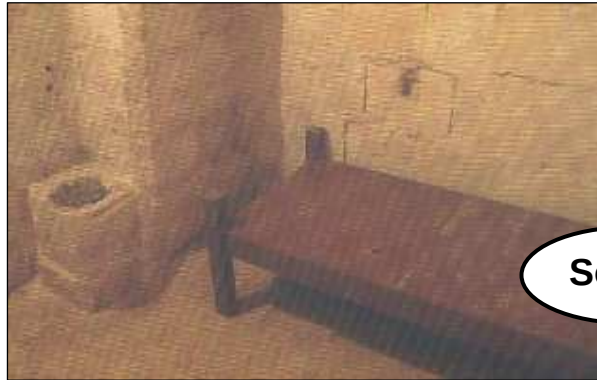
1.2.1	Il-kampijiet tat-Torok fl-inħawi tal-Marsa.	
1.2.2	Il-flotta Torka fil-Port ta' Marsamxett.	
1.2.3	Il-Forti Sant'Anġlu u l-Birgu.	
1.2.4	Il-ponta ta' Tigné fejn inqatel Dragut.	
1.2.5	Il-Forti Sant'Jiermu li ntrebhet mit-Torok fit-23 ta' Ġunju 1565.	
1.2.6	Il-batteriji tat-Torok fuq l-Għolja Xeberras.	

1.3 Semmi **żewġ** konsegwenzi li kellha din il-ġrajja fuq Malta u fuq l-Ordni ta' San Ġwann.

_____ (2)

(Total: 10 marki)

2. Hares lejn dan is-sors u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwaru.

Sors B

2.1 Sors B juri ċella fil-ħabs tal-Inkwiżitur. X'juri dan is-sors dwar il-ħajja tal-ħabsin f'dak iż-żmien?

_____ (1)

2.2 Fejn kien jinsab dan il-ħabs? _____ (1)

2.3 Għaliex kien twaqqaf f'Malta t-Tribunal tal-Inkwiżizzjoni?

_____ (2)

2.4 Semmi **zewġ** nuqqasijiet li minħabba fihom il-Maltin kienu jittellgħu quddiem l-Inkwiżitur.

_____ (2)

2.5 Għaliex spiss kien ikun hemm tilwim bejn l-Inkwiżitur, l-Isqof u l-Gran Mastru?

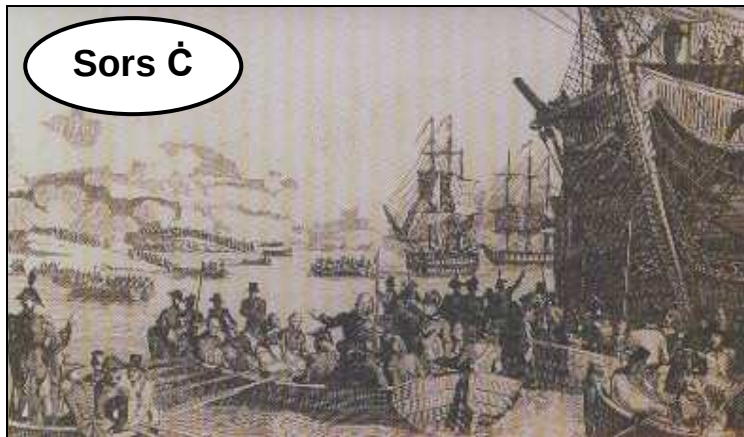
_____ (2)

2.6 Kif spiċċat l-Inkwiżizzjoni minn Malta?

_____ (2)

(Total: 10 marki)

3. Hares sewwa lejn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

3.1 Liema ġrajja mill-istorja ta' Malta tidher f'sors Ċ?

_____ (1)

3.2 Din il-ġrajja seħħet fis-sena _____ (1789, 1796, 1798, 1800). (1)

3.3 Min kien qed imexxi lill-Kavallieri f'dak iż-żmien? _____ (1)

3.4 Min hu l-persunaġġ f'sors D li kellu sehem ewlieni f'din il-ġrajja?
_____ (1)

3.5 Xi skuża kien ġab dan il-persunaġġ biex ikun jista' jidhol fil-Port il-Kbir?
_____ (1)

3.6 X'konsegwenza kellha din il-ġrajja fuq l-Ordni ta' San Ġwann?
_____ (1)

3.7 Semmi **erba'** bidliet jew riformi li wettaq f'Malta l-persunaġġ li jidher f'sors D.

_____ (4)

(Total: 10 marki)

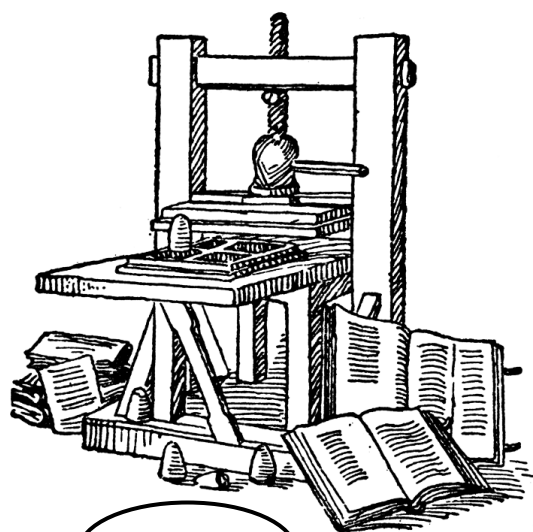
L-ISTORJA TAL-EWROPA

5. Aqra, haress sewwa lejn dawn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

'I took on myself the task of re-reading books of all the philosophers that I could get hold of, to find out if any ever held any opinion about the movements of the heavenly spheres other than the opinion held by those who teach mathematics in the Schools. And first I found in Cicero that Nicetas thought that the earth moved. Afterwards I found some others in Plutarch who were of the same opinion ... As a result, I too began to think about the possibility of the movement of the earth.'

Nicholas Copernicus (1473-1543), Polish astronomer: *The Revolutions of the Heavenly Spheres*, 1532.

Sors E

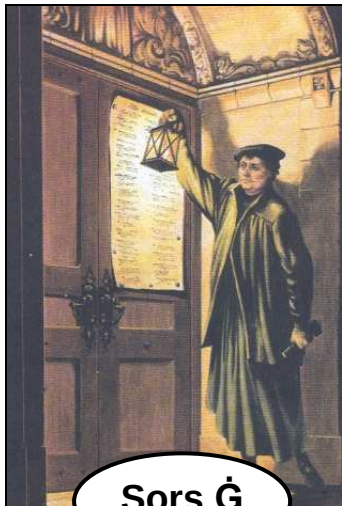

Sors F

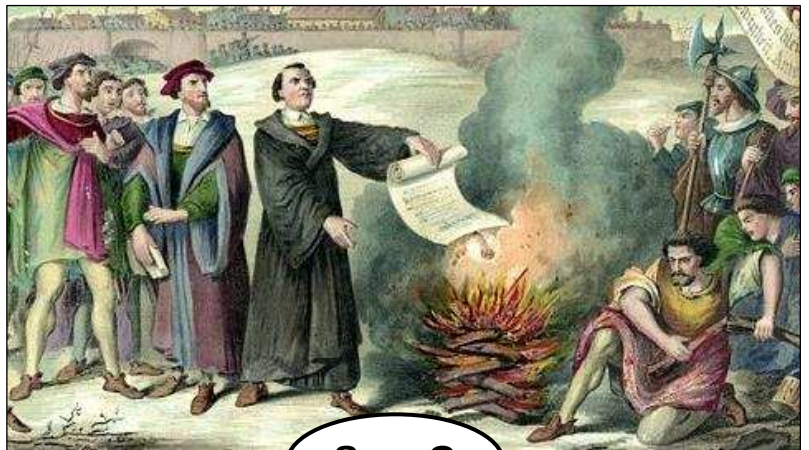
- 5.1 Sors E huwa (*primarju/sekondarju*) għax inkiteb minn _____
- 5.2 L-awtur ta' sors E kien (*tabib, astronomu, mużiċist, filosofu, inginier*).
_____ (2)
- 5.3 Xi skoperta importanti jsemmi l-awtur f'sors E? _____ (2)
- 5.4 Din l-iskoperta gabet lil dan l-awtur f'inkwiet mal-Knisja Kattolika? Għaliex?
_____ (2)
- 5.5 Sors F juri invenzjoni importanti oħra tas-seklu 15. Għid x'kienet din l-invenzjoni.
_____ (1)
- 5.6 X'bidla gabet din l-invenzjoni fil-mod ta' kif kienu jsiru l-kotba f'dak iż-żmien?
_____ (1)
- 5.7 Semmi effett tajjeb li gabet din l-invenzjoni fuq l-Ewropej ta' dak iż-żmien.
_____ (1)

(Total: 10 marki)

6. Hares sewwa lejn dawn is-sorsi u wara wiegħeb il-mistoqsijiet dwarhom.

Sors Ġ

Sors G

- 6.1 Sors Ġ u G huma dwar ir-Riforma _____ li Martinu Luteru beda
fil-_____ fl-1517. (2)

6.2 X'qed jidher jagħmel Luteru f'Sors Ġ?

(2)

6.3 X'kienet għamlet il-Knisja Kattolika biex Luteru wasal biex ħa dan il-pass?

(1)

6.4 X'qed jidher jagħmel Luteru f'Sors G?

(2)

6.5 Għaliex għamel din l-azzjoni?

(1)

6.6 X'konsegwenza kellhom l-azzjonijiet ta' Luteru fuq ir-religjon u fuq l-Ewropa?

(2)

(Total: 10 marki)

7. Aqra, ħares sewwa lejn dawn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.

Il-Finanzi tal-Gvern Franciż fl-1788			
Infq: 633.1 miljun livres		Dhul: 471.6 miljun livres	
Il-familja rjali	42	Taxxi indiretti	219
Affarijiet barranin	14	Taxxi diretti	163
l-Armata u l-flotta	159	Dhul mill-artijiet tar-re	51
Xogħlijiet pubbliċi	15	Ghotjiet lill-Kuruna	21
Salarji, pensjonijiet u karità	67	Monopolji rjali (eż. il-posta)	18
Infq ieħor	75		
Interessi mħallsa fuq id-dejn	261		

Sors Għ

7.1 X'inhu s-sugġett tat-tabella ta' Sors Għ?

(1)

7.2 Xi problema kellu l-Gvern Franciż fl-1788?
It-tabella ta' Sors GH tgħinek twieġeb.

(2)

7.3 Semmi **zewġ** fatturi li ġabu din il-problema
għall-Gvern Franciż ta' dak iż-żmien.

(2)

7.4 X'konsegwenza kellha din il-problema fuq il-poplu Franciż fl-1789?

(1)

7.5 Sors H juri r-re ta' Franza f'dak iż-żmien. Għid x'kien jismu. _____ (1)

7.6 X'taħseb li għalu r-re f'sors H? _____

(1)

7.7 X'kellu jkun id-destin aħħari tar-re f'dawk il-ġrajjet?

(1)

7.8 Xi snin wara, (*Lafayette, Vaubois, Voltaire, Robespierre*) sar dittatur ta' Franza fi
Żmien ir-Renju tat-Terrur. (1)

(Total: 10 marki)

8. Aghżel WAHDA minn dawn it-temi u fuq karta separata, ikteb fit-tul dwarha.

8.1 X'tifhem bil-kelma 'Rinaxximent'? Għaliex dan beda fl-Italja? Spjega kif ir-
Rinaxximent infirex f'pajjiżi oħra Ewropej.

8.2 Il-Portugiżi u l-Ispanjoli kienu l-ewwel popli li skoprew rotot u artijiet ġodda fil-Lvant u
fil-Punent. Semmi xi esploraturi importanti u ikteb dwar il-vjaġġi ta' skoperti li għamlu.

8.3 Uri kif Napuljun, minn semplici uffiċjal fl-armata Franciża, sar Imperatur tal-Franciżi.

(Total: 20 marka)